

หลักสูตรต่อเนื่อง
หลักสูตรการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 10 ชั่วโมง
กลุ่มวิชาอาชีพเกษตรกรรม
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอชุมพลบุรี

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและการส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับ การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน อาชีพการเกษตรโดยเฉพาะ การผลิตพืชมีความ จำเป็นและสำคัญยิ่งประเทศใดที่มี สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เหมาะสมต่อการเกษตร จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ ระดับตำบลด้านเกษตรธรรมชาติสู่การพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรธรรมชาติสู่การพัฒนา อาชีพเกษตรกรรมให้กับชุมชนและให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจในสุขภาพโดยเฉพาะการ บริโภคพืชผักปลอดสารพิษ ผลิตด้วยวิธีเกษตรธรรมชาติ จึงได้จัดทำหลักสูตรการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอด สารพิษขึ้น เพื่อเป็นอีกทางเลือกในการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้หรือใช้ในครอบครัว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอชุมพลบุรี จึงได้จัดทำหลักสูตรการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และการปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 10 ชั่วโมงขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ การสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้แก่คนในชุมชน และเป็นการสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว

หลักการของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียนศึกษากระบวนการปลูกผักปลอดสารพิษ
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีอาชีพที่ยั่งยืน มีเจตคติในการประกอบอาชีพ
2. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีแนวทางในการประกอบอาชีพที่สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป

1. ประชาชนผู้สนใจ
  - ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
  - ผู้ที่ว่างงาน
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลาเรียน

รวม 10 ชั่วโมง

แบ่งเป็นภาคทฤษฎี	จำนวน 3 ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	จำนวน 7 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 1 ชั่วโมง
  - 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษและการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
  - 1.2 วิธีดูลักษณะพื้นที่ดินในการปลูกผักปลอดสารพิษ
    - 1.2.1 ลักษณะดินของพื้นที่เพราะปลูก
    - 1.2.2 แร่ธาตุในดิน
    - 1.2.3 การเติมปุ๋ยอินทรีย์
  - 1.3 บทกิตติทางในการประกอบอาชีพจำหน่ายผักปลอดสารพิษ
    - 1.3.1 ความต้องการของตลาด
    - 1.3.2 สถานประกอบการเครือข่ายกลุ่มองค์กรที่ประสบผลสำเร็จ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 7 ชั่วโมง
  - 2.1. ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ
    - 2.1.1 สถานที่/พื้นที่
    - 2.1.2 เมล็ดพันธุ์พืช
    - 2.1.3 วัสดุ อุปกรณ์
    - 2.1.4 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ
  - 2.2. ขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ
    - 2.2.1 เตรียมดิน
    - 2.2.2 ทำปุ๋ยดิน
  - 2.3 ขั้นตอนการทำน้ำหมักชีวภาพ
  - 2.4 ขั้นตอนการทำสารกำจัดแมลงและโรคพืชจากธรรมชาติ แบบไม่ใช่สารเคมี

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 2 ชั่วโมง

3.1 การขยายพันธุ์พืช

3.1.1 เมล็ด

3.1.2 การชำ/การตอนกิ่ง

3.2 การตลาดในการปลูกผักปลอดสารพิษ

3.2.1 การประชาสัมพันธ์

3.2.2 การกระจายผลผลิต

3.2.3 การวางแผนการตลาด

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสารและภูมิปัญญา
2. การวิทยากรบรรยายให้ความรู้
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. ทำใบความรู้และใบงาน
5. ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสาร / แผ่นพับ
2. เอกสารประกอบการเรียนรู้
3. ใบงาน
4. ใบความรู้
5. ภูมิปัญญา

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงาน หรือชิ้นงาน หลังจากเรียนจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางธนัชชา เพชรน้อย)

ครูศูนย์การเรียนรู้ตำบลเมืองบัว

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายภานุวงศ์ ศรีประเสริฐ)

ประธานกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางสำลี จรารุช)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอชุมพลบุรี

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอชุมพลบุรี

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพและปลูกผักปลอดสารพิษ	1.1 บอกความสำคัญในการปลูกผักปลอดสารพิษ 1.2 วิธีดูลักษณะพื้นที่ดินในการปลูกผักปลอดสารพิษ 1.3 บอกทิศทางในการประกอบอาชีพจำหน่ายผักปลอดสารพิษ 1.4 สำรวจทรัพยากรในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษและการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ 1.2 วิธีเตรียมดินในการปลูก 1.2.1 ดูลักษณะดินของพื้นที่เพาะปลูก 1.2.2 แร่ธาตุในดิน 1.2.3 การเติมปุ๋ยอินทรีย์ 1.3 ทิศทางการประกอบอาชีพจำหน่ายผักปลอดสารพิษ	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ 1.3 ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก 1.4 กำหนดทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมีความเป็นไปได้ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิภาค และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถี ชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2.ทักษะการประกอบอาชีพ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ	<p>2.1 เตรียมการประกอบอาชีพ การปลูกผักปลอดสารพิษ ได้แก่ สถานที่/พื้นที่ องค์ประกอบของพืช วัสดุ อุปกรณ์ และความรู้ที่เกี่ยวข้องได้</p> <p>2.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p> <p>2.3 สามารถปลูกการปลูกผักปลอดสารพิษได้</p> <p>2.4 ขั้นตอนการทำสารกำจัดแมลงและโรคพืชจากธรรมชาติ แบบไม่ใช่สารเคมี ได้</p> <p>2.5 สามารถดูแลรักษาและจำหน่ายได้</p>	<p>2.1 ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ</p> <p>2.1.1 สถานที่/พื้นที่</p> <p>2.1.2 เมล็ดพันธุ์พืช</p> <p>2.1.3 วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>2.1.4 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ</p> <p>2.2 ขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ</p> <p>2.2.1 เตรียมดิน</p> <p>2.2.2 ทำปุ๋ยดิน</p> <p>2.3 ขั้นตอนการทำน้ำหมักชีวภาพ</p> <p>2.4 ขั้นตอนการทำสารกำจัดแมลงและโรคพืชจากธรรมชาติ แบบไม่ใช่สารเคมี</p>	<p>2.1 วิทยากรบรรยาย/พร้อมฝึกปฏิบัติขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ</p> <p>2.1.1 สถานที่/พื้นที่</p> <p>2.1.2 เมล็ดพันธุ์พืช</p> <p>2.1.3 วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>2.1.4 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ</p> <p>2.2 ขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ</p> <p>2.2.1 เตรียมดิน</p> <p>2.2.2 ทำปุ๋ยดิน</p> <p>2.3 ขั้นตอนการทำน้ำหมักชีวภาพ</p> <p>2.4 ขั้นตอนการทำสารกำจัดแมลงและโรคพืชจากธรรมชาติ แบบไม่ใช่สารเคมี</p>	1	6

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3.การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ	3.1 สามารถบริหารจัดการขยายพันธุ์พืชได้ 3.2 สามารถจัดการการตลาดในการปลูกผักปลอดสารพิษได้ 3.2.1 การประชาสัมพันธ์ 3.2.2 การกระจายผลผลิต 3.2.3 การวางแผนการตลาด	3.1 การขยายพันธุ์พืช 3.1.1 เมล็ด 3.1.2 การชำ /การตอนกิ่ง 3.2 การตลาดในการปลูกผักปลอดสารพิษ 3.2.1 การประชาสัมพันธ์ 3.2.2 การกระจายผลผลิต 3.2.3 การวางแผนการตลาด	3.1 วิทยากรบรรยายการขยายพันธุ์พืช 3.1.1 เมล็ด 3.1.2 การชำ/การตอนกิ่ง 3.1.3 วิทยากรสาธิตในการทำ และให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ 3.2 วิทยากรบรรยายการตลาดในการปลูกผักปลอดสารพิษ 3.2.1 การประชาสัมพันธ์ 3.2.2 การกระจายผลผลิต 3.2.3 การวางแผนการตลาด	1	1
รวม				3	7

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำหลักสูตร

( )

วิทยากร

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายภานุวงศ์ ศรีประเสริฐ)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(นางธนิษฐา เพชรน้อย)

ครู กศน.ตำบลเมืองบัว

ลงชื่อ.....

(นางสาววารินทร์ วงษ์ทอง)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางสำลี ธราวุธ)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอชุมพลบุรี

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอชุมพลบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ .....

หลักสูตรการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการปลูกผักปลอดสารพิษ

จำนวน 10 ชั่วโมง (เรียนวันละ 5 ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่.....

เวลาเรียน 09.00 – 15.00 น.

สถานที่จัดการเรียน .....

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
.....	09.00 น. - 15.00 น.	<p>ดำเนินการจัดกิจกรรมดังนี้</p> <p>1.1 วิทยาการบรรยายถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ</p> <p>1.2 วิทยาการบรรยายถึงวิธีเตรียมดินในการปลูก</p> <p>1.2.1 ดูลักษณะดินของพื้นที่เพราะปลูก</p> <p>1.2.2 แร่ธาตุในดิน</p> <p>1.2.3 การเติมปุ๋ยอินทรีย์</p> <p>1.3 วิทยาการบรรยายถึงแหล่งเรียนรู้ในชุมชน</p> <p>1.4 วิทยาการบรรยายถึงทิศทางการประกอบอาชีพจำหน่ายผักปลอดสารพิษ</p> <p>2. วิทยาการบรรยายขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์และขั้นตอนในการทำปุ๋ยชีวภาพ</p> <p>2.1 การนำปุ๋ยที่ได้มาใช้ปรับปรุงดินทางชีวภาพ</p> <p>2.1 วิทยาการสาธิตและฝึกปฏิบัติถึงขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ</p> <p>2.1.1 สถานที่/พื้นที่</p> <p>2.1.2 เมล็ดพันธุ์พืช</p> <p>2.1.3 วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>2.1.4 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ</p> <p>2.2 วิทยาการสาธิตและฝึกปฏิบัติจริงขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ</p> <p>2.2.1 เตรียมดิน</p> <p>2.2.2 ทำปุ๋ยดิน</p>	เรียนวันละ 5 ชั่วโมง

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
.....	09.00 น. - 15.00 น.	2.2 วิทยากรสาธิตและฝึกปฏิบัติจริงขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ (ต่อ) 2.2.1 เตรียมดิน 2.2.2 ทำปุ๋ยดิน 2.3 ขั้นตอนการทำสารกำจัดแมลงและโรคพืชจากธรรมชาติ แบบไม่ใช่สารเคมี 3.1 วิทยากรบรรยายการขยายพันธุ์พืช 3.1.1 เมล็ด 3.1.2 การชำ /การตอนกิ่ง 3.1.3 วิทยากรสาธิตในการทำ และให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติ 3.1 วิทยากรบรรยายการขยายพันธุ์พืช 3.1.1 เมล็ด 3.1.2 การชำ /การตอนกิ่ง 3.2 วิทยากรบรรยายการตลาดในการปลูกผักปลอดสารพิษ 3.2.1 การประชาสัมพันธ์ 3.2.2 การกระจายผลผลิต 3.2.3 การวางแผนการตลาด	เรียนวันละ 5 ชั่วโมง

ลงชื่อ.....วิทยากร
(.....)